

SÎNT O IAPĂ. Sînt o moașă.

— Unde merge?

O aud Doamne Strînge burlanul cu mînurile Albe sau vinele
Vinete Mănușa trasă Întuneric văd numai cînd
trec becuri Abur din gură Promoroacă colțul de la broboadă
Și în perii de sus de la buză Speriată Obrajii dezumflați Moi
Găuri prin gură Îi curg mucii și n-are ce face mi-i a rîde Teotia
Motia Doamne ce-i în urmă Nu Nu-mi place bușteanul

Nins Acoperișul de tablă e înghețat și rotund sub burtă mă
tem să n-alunece Mi-i milă de ea Am scăpat Nu te bucura
nu te bucura

— Unde se duce trenul ăsta?

Ar trebui s-o țin cumva. Cum să mă sucesc?

— Auzi ce spun? Poate ne duce la loc, în răsărit, la Kam-
ceatka.

— Să ne ducă și la mama huciului, am scăpat!

Ce-am vorbit? Vorbele o ieșit din mine ca duhul, aproape
că nu le-am spus. Ca fumul de la mașina trenului Te-nțeapă în
ochi și-n gît și nu-i cald cum ai crede Numai șuberu-i călîu

De data asta-i gata Sînt evadat Doamne nu-ți
întoarce fața nu lăsa să-i ardă Uite eu sînt aici Bag mîna Bu-
zunarul cald Am acte

— Ține-te cu amîndouă. Să nu iei mînurile, că te duci!

Recele-mi face bine acolo Tabla-i rece Ca o piele Un sloi de soric

— S'nghețate?

— ...Nu le simt.

— Să-ți trag broboada sub burtă?

— Am șorțul, îmi spune.

Măcar o stație O gară Nu poți să mergi mult în fum de cărbune te-omoară. Dar o stație poți La prima Scară de fier lângă frînă Rece la plămîi.

— Într-un ceas, două, oprește el într-un loc și poate intrăm undeva... Or să fie vreo sută de kilometri. Timpul trece, nici nu știi cînd. Numără. Numără în cap ca să nu te mai gîndești.

Mi-i foame și nu pot să umblu cu mîna. Cu fața-n jos Rece acolo E bun Totu-i să-ți ții mintea cu treabă Unu trei patru Un doi tri patru cinci șase șapte Cîte cinci în coloană v-aliniați Stepanenko tablagiu trei table Rîndul din dreapta un pas la dreapta Mișcă banditi! Stepanenko și Kliucikov Dă Doamne să nu greșescă să nu se-apuce iar de numărat! Suflă ascuțit îți viră rece sub telogreică. Cîte cinci în coloană! Stînga la mine!

— Comandanții de plutoane, cinci pași în fața companiei! De la sergent la fruntaș. Executarea! Un – doi – trei – patru – stai!

Vaci Praf Cald Vacă Dom' colonel bărbat frumos Călare Pentru onor Ne sucim pe blacheuri Trîntim din călcîie Scoatem praf

— Românii, la stînga! Stai!... Basarabeni, la dreapta! Stai!

Cine-i român

Și bucovinenii Bucovinenii ce fac

Și eu și românii ne-ntoarcem polog La stînga La stînga v-aliniați La dreapta La stînga-mprejur Un doi În front v-aliniați Mă uit la români Sînt gradat basarabean Am dinainte gradat regățean Nu-l cunosc Caporal regățean Se uită la mine Tremură buza Glas colonel Glas ud

— Bună ziua băieți dragi ostași! ora 12, în conformitate pactul germano-sovietic Basarabia o fost cedată. ordinul Marelui Stat Major al Majestății sînt nevoit dezarmez. Ordon executarea și rog să vă supuneți Muniția și armamentul se depun Fiecare în liniște

Știulboană de praf Nici o zeamă de vînt dar colbul se urcă Semn că cineva aproape și-o pus ștreangul Urcă de sub bocanci și intră în ochi Plîns de om călare Colonel încălecat Numai bărbatul înăsprit și închis e în stare să plîngă din gît Nici mama Nici Aliona Vera O plîns și compania

Bușesc în plîns

Ilie fără țară

Ies voluntar. Îmi place să săp. Îngropăm un tun românesc în pămînt românesc ca să-l scoată românii cînd le-a fi lor momentul. Îmi bate epoletul, mi-o căzut bumbul.

— Care-i ținuta, sergent?

— S-o rupt, să trăiți!

— Ia de la un camarad din Regat! Schimbați bumbi între voi ca s-aveți ce vă da îndărăt cînd vă cheamă sub arme. Executați foc!

Fața lui domn' colonel Palmă de bărăgan lată Călie Unsoare Aspră Aspreală Volbură Suge colbul

Ne rupem bumbii și-i schimbăm. Mie mi s-o nimerit unul nou. Îi lucios. Tragem cu pușca în aer și plecăm la ordin, unii înspre apus, alții la răsărit. Ne flîfie la toți epoleții pe umeri ca niște fluturi de cîrpă. Parcă dăm din mîna, așa cum ne depărtăm noi abătuți și spate la spate, basarabeni, regățeni.

Sînt o iapă; Motia de la poartă! Cu ce-i mai rea iapa de Nastea, care o căzut și ea în fundul Kolîmei, în blocul ei împuțit, cu bucătăria și closetul la comun? Și-n greața aceea de

miros care nu iese; n-ai decît să crăpi ușa, du-te și ține geamurile deschise toată iarna, cît vrei. Dă cu degetul, e-un abur gros de curge pe pereți și pute ca smoala. Nu mai spun de liota de plozi nemîncăți care-ți tropăie-n cap... Cine nu știe ce-i Kern-ul, îi spun eu! Eu, unde stau eu? La Paris?!... Slavă Maicii Precista, măcar nu-s la bloc. Cu ce-s mai brează, te-ntreb? Că nu vin ca ea la poarta lagărului să-mi caut bărbat? Ne nada, mirsi, am fost cununată, mie mi-ajunge. Și nici n-am obrazul, nu te supăra... Să te văd cum ieși tu după douășcinci de ani! Iese nenorocitul, vai de capul lui, îl bate vîntul cu pantalonii ghem pe el, se bălăbăne pe picioare, nici n-apucă să clipească din ochi ca să vadă încotro, și tu ca ploșna pe capul lui: unde te duci, bre, omuleanule, cine crezi că te-așteaptă? Ce casă mai găsești tu acasă? Cine-ți dă de lucrat? Rămîi zdesi cu Nastenka, hai să-ți dau să mînînci și intrăm la reuniunea tovărășească. Poate-ți iau și cizme de piele.

Doamne, întoarce-i, dacă s-o luat după noi! Tatăl nostru carele ești în ceruri... Dacă ne scapi, aleagă-se praful de casa mea, să vină armata să-i pună foc, s-o jefuiască cine vrea de tot ce-am strîns, și porcălanul care-i flămînd amu, s-o ieie și Sovietul Orășenesc, dau casa, numai scapă-ne de ei!

N-aș face asta să știu că mor! Și-așa, n-apucă să iasă decît unu, doi, într-un an. Aici te măriți tu, la punctul de control? Poate-poate amăgești vreun amărît. Da' se merită? Îl mai și slugărești pe deasupra. Ce să spun, cizme de la *Univermag*! Că după boarfe vine el, dacă vine... Iaca, iapă sînt și eu, stau de nouă ani. Bătucesc pîslari.

Mor de fum. M-o aburcat copilul meu pe vagon... Doi fugiți. Femeie în etate, întinsă pe burtă și mă țin de hogeag. Gheață sub noi. Dacă-i numai de-o stanție, om vedea, ce să facem? Da' îngheți la mînuri. Jos nu mi-i frig, că am șorțul

și i-am luat și pe cei de molton. Nu mă tem să cad, mi-i frică să nu alunec de-aici. Stalin, să fie iertat! Mi-i frică să nu-l ajungă răceala... locul lui e gîngăș. Procleeatî, cum te-o schilodit, holera de cîini! Bine le-ai făcut c-ai plecat, cu acte cu tot! Cine-i prost să nu plece? Și eu plecăm. Ce s-aștepți, să arzi ca șobolanii? Că v-am spus frumos, măi ștabî, măi! Lăsați-ne, oameni buni, să facem obiele și să primim și noi o carte poștală de la mama. Iaca, v-am păstrat și produktî. Nu s-o atins nimeni nici de pufoaicele, nici de bușlatele voastre. De ce să moară atîta omenet? Sînt mama lui Iliușka, săracul. Îi frumos să trageți în el?

să nu fi intrat peste ei și să-i ieie la numărât!... În rînd cîte cinci, davai, bîstree! Unde-i H-617? Cine-i H-617? Vezi la H! Hnat Ilie... Unde-i Hnat Ilie cel roșcovan, de-l strîng izmenele în față? Să știi c-o fugit iar! Cum o fugit? O evadat, javra de român, cu acte cu tot! Dați alarma! Dați telefon! Sirena! N-o ajuns departe, asmuțiți escorta! Streliaite, nistojiți-l!

— M-am uitat la ea cît s-o rugat. Dar nu s-o rugat pîn' la capăt. Se cunoștea cînd se roagă și cînd se gîndește.

Domnul Hnat se opri. Își simțea capul ca o canistră goală. Dădeai cu degetul, suna.

Privește într-un punct și-și pune mintea în mișcare ca să fie sigur. Cînd își dă seama că nu mai știe unde rămăsese și că filmul s-a rupt, surîde fericit și aprinde un *carpați*.

Bătrînețea nu-i rea, are și ea ce are...

Motia, atunci, pe vagon, cînd se ruga și cînd se gîndea... Prost că se urcaseră gata înghețați. Pînă nu te vezi dus, n-ai de unde să știi dacă nu te-o mirosit vreo patrulă. Odată te trezești împresurat! Dar parcă îi legase Dumnezeu la ochi, Slavă Domnului, nu i-o dibuit în șanțul de colectare, nu le-o dat prin cap...

S-o putut tîrî pînă-n gară și se temeau de cîini. Erau vreo trei, din aceia care nu se-ncumetă prin lagăr; știe animalul că nu scapă, tot îl mănîncă cineva.

— Cîinele, cel mai bun e copt moale, sub tablă, în jar de lemn.

Noapte, dar senin și-un ger uscat!... nu credeau c-or să poată prea departe. Se auzeau în spate Ziss-urile cu cisternă și poate de asta n-o fost nimeni atent la cotarle. Hămăiau jigodiile, și nu era singurul necaz: scîrțîia sub ei. Numai urme-o lăsat. Dar mai stai să te uiți cînd îți iei lumea-n cap? De-a bușilea?...

— Săraca mama, patru ore ne-am uitat din lada aceea! Ședeam ciuciți și ne uitam la ei printr-un cep de scîndură. Am înghețat ca doi căcați.

Doamne, apără și încurcă-i, că ne-am temut, Doamne! Aș fi luat talonî de la noi din Kern, de bilete aveam strîns. M-am pregătit, am pus deoparte. Da' plin de miliționeri și s-o temut copilul. Noroc de noapte. Și trebuie să-l ascuți, că-i bărbat și el, face de-amu cam treișunu, treijdoi, că l-am făcut la șaisprezece. Îl faci cînd te măriți, ce să faci? Nu-l faci cînd vrei, îl faci cînd se prinde. Nu te gîndești că nu-i bine să-l naști la necaz... Da-i mult de lucru la țară.

S-o temut și n-o vrut să intre. Am ieșit din ladă și ne-am tras pe sub niște vagoane cu bușteni, că tot din lagăr vin sara-cele, vai de capul lor, dar nu i s-o părut bine nici aici, m-o urcat deasupra la personkă. Poate ne ajută ea, Sfînta Parascheva de la Iași, și nu ne-or prinde pînă s-o opri oleacă, la prima gară, dar care-i aceea? Poți să faci și trei zile dacă dai în stepă. Trei zile în fum nu pot. Mai bine frig. Sub tabla asta cred că-i încălzit. Se simte după bleahul de la șuber. Stăm cu mînurile

degerate pe el. Înăuntru, lași scîndura, vine nacealnikul, aduce rufărie de pat, poți să-i ceri și-un ceai, ceva, are samovar, tot. Astea-s trenuri care pleacă, nu-ți dă pește sărat fără apă ca la cele care vin încoace. Poți să-ți faci nevoile cît vrei; n-ai butoi, nu aluneci în scîrnă, opt în cabină. Vagon moale. Spalnîi vagon.

Cînd se făcea mirosul mai tare, era sigur că vine... Chipul maică-sii cobora în el de sus, parcă se lăsa din tavan odată cu damful acela înecăcios de naftalină. Motia nu vorbea decît din gîtul lui. Sau ceva așa, cu glasul ei nu... Dacă ești înghețat tot și te ții țapăn, mintea nu zburdă. Cazi pe un gînd și te strîngi de el, pînă se albesc degetele. O fi auzit ea nu știu ce despre trenuri, dar și le închipuia după ureche. Opt în cușetă, auzi!...

— Dar de treizeci, ce zici? Trîntiți cu furca, asta cînd era personkă de oameni! Trăgeai o beșinică, flutura cămașa pe cinșpe, mureai de rîs. Am și uitat cîți. Nici trei sute nu-s de coala, la vagon prost, bou-vagoane, roșii, știi din care. Trei sute, cu movila de fecal și de morți lîngă ușă! Nu-ți vine să te rîzi ca mutul? Mureai; frate să-ți fie, tată, îl arunci în gunoi de om, un' să-l pui? Că n-ai un' să-l pui! Nu-i un loc, nicăieri!... Să nu mai văd tren în viața mea! Nici cu bușteni, cu nimic, să nu văd!

Puteam să iau, naibii, talonî, c-am strîns nouă ani și-o dat Domnul și poate o zis și El gata! Am banii în chiloțul de mol-ton. Nu știe nimeni. Are gume și la mîneci, foarte bun chiloț. Da' dacă s-o temut... Uite-l, galubcik moi, cum întinde mîna peste mine ca să mă ocrotească!...

— Ții minte, Motia, cînd ne-o demobilizat la Roșoșani, în '40? Și n-am venit cu mîna goală, am venit c-un bumb de regă-țean. L-am pierdut. Și bocancii militari de i-am adus eu acasă...